

בס"ד ♦ שבת קודש פרשיות במדבר ♦ ה' סיון תשע"ה ♦

עלון 149 – שנת שמיטה

העלון יצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

גם לחיצוניות יש משמעות

בפרשה מודגש מאד עניין הדגלים: "איש על דגלו באתת לבית אבותם" (ב, ב).
אומר רש"י, שלכל שבט היה דגל בצבע אחר על פי צבעי האבנים בחושן, וכן צורה שהיתה מיוחדת לכל שבט.

המדרש מאריך מאד בתאור דגלים אלה, ומתאר את צבעו של כל דגל ואת צורתו. מכל הפירוט הזה מובן שהדגל איננו רק דבר טכני, למרות שגם הצד הזה קיים בו כמו שאומר המדרש: "כדי שיהיו ניכרים בני ראובן לעצמן ובני שמעון לעצמן".

לדגל יש משמעות בפני עצמו כמייצג של המחנה הקדוש, מחנה ישראל.
וכך מובא בהמשך המדרש: "אמר הקב"ה: יש לעכו"ם דגלים, ואין חביב עלי אלא דגלו של יעקב, שנאמר איש על דגלו".

להבנה זו יש השלכות הן במישור הלאומי והן במישור הפרטי. במישור הלאומי צריך להבין, שדגל המדינה מבטא רעיון. כשאנו מניפים דגל אנו מצליחים להביע את אמונתנו במדינה כשלב בצמיחת הגאולה של עם ישראל.

ובמישור הפרטי כבר אמרו חז"ל: תלמיד חכם שנמצא כתם על בגדו חייב מיתה. אמנם העיקר הוא מה שבפנים, אבל גם מאד חשוב שהפנימיות הזאת תשתקף כלפי חוץ.

להפקיר כל מה שתוציא הארץ בשנה השביעית, שהיא נקראת מפני המעשה הזה שנתחייבנו בה, שנת השמיטה, ויזכה בפירותיה כל הרוצה לזכות, שנאמר [שמות כג, יא] "והשביעית תשמטנה ונטשתה ואכלו אביוני עמך ויתרם תאכל חית השדה כן תעשה לכרמך לזיתך". (ספר החינוך מצוה פ"ד)

למשפחת כיתה יא/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

הבית בשמיטה - הלכה למעשה

ספיחין

גידולים, שגדלו מעצמם בשדה ישראל בשנה השביעית, ונקראים ספיחין משום שנספחים לשנה השישית - הם גדלו מן הגרגירים שנשרו בקציר השנה השישית.

מן התורה, גידולים אלו מותרים באכילה כפירות שביעית, וקדושים בקדושת שביעית. אלא שגזרו חז"ל, שלא לאוכלם משום עוברי עבירה, שהיו זורעים בשנה השביעית, ואומרים שצמחו הגידולים מעצמם. איסור ספיחים חל על גידולי גרגירים (תבואה, קטניות וירקות וכד') שהגיעו לשליש גידולם בשנת השמיטה ועל ירקות שתחילת גידולם בשנת השמיטה. בפירות האילן אין איסור ספיחין.

עבר הירדן

בצידו המזרחי של עבר הירדן נוהגת שמיטה מדרבנן, כיון שנכבש רק ע"י עולי מצרים (וי"א אף ע"י עולי בבל), אך אין נוהג שם איסור ספיחין.

פירות נכרים

פירות שגדלו בשביעית בשדה נכרי בארץ ישראל. לדעת המב"ט יש בהם קדושת שביעית, וכן הכריע מרן החזון איש להלכה. לדעת הבית יוסף אין בהם קדושת שביעית (וכך היה המנהג הרווח בעיה"ק ירושלים).

שו"ת דבר השמיטה

שאלה:

האם בזמן המקדש היו מקיימים את מצוות העומר ושבועות בשנת השמיטה, במידה ולא, למה מקיימים אותם בימינו?

תשובה:

מצוות ספירת העומר נוהגת בכל השנים וכן חג השבועות.

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות